

Huvudman

Rudolf Steinerskolan
Organisationsnummer 825001-3037
rudolfsteinerskolan@info.se

Ärendet

Tillsyn av Rudolf Steinerskolan i Norrköpings kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) huvudmannen Rudolf Steinerskolan att senast **den 21 november 2022** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande områdena undervisning utifrån läroplanen, tidiga stödinsatser, kränkande behandling och särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om huvudmannen inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Rudolf Steinerskolan i Norrköping ska vidta följande åtgärder

Undervisning utifrån läroplanen

1. Se till att eleverna i låg- och mellanstadiet ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik genom att undervisningen behandlar kunskap om och användning av digitala verktyg utifrån läroplanen och de aktuella ämnens kursplaner (förordning om läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37] med bilaga [Lgr11], 1 Skolans värdegrund och

uppdrag, 2.2 Kunskaper, 5.1 Bild, 5.4 Idrott och hälsa, 5.5 Matematik, 5.8 Musik, 5.9 Biologi, 5.10 Fysik, 5.11 Kemi, 5.12 Geografi, 5.13 Historia, 5.14 Religionskunskap, 5.15 Samhällskunskap, 5.17 Slöjd, 5.18 Svenska, 5.19 Svenska som andraspråk och 5.21 Teknik).

Tidiga stödinsatser

2. Se till att lärarna om det efter en särskild bedömning, efter nationella kartläggningsmaterialet i förskoleklassen, nationella bedömningsstödet i årskurs 1 eller nationella proven i årskurs 3, befaras att en elev inte kommer att nå kunskapskraven skyndsamt planera för extra anpassningar eller göra en anmälan till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Kränkande behandling

3. Se till att vid minst ett tillfälle före **den 15 september 2022** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav om att personal som får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats (2 kap. 34 §, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen).

Särskilt stöd

4. Se till att vid minst ett tillfälle före **den 15 september 2022** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring anmälan till rektorn avseende särskilt stöd. Enligt skollagen ska detta göras om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Huvudmannen ska dokumentera när och hur informationen har förmedlats (2 kap. 34 § och 3 kap. 7 § skollagen).
5. Se till att för varje anmälan om behov av särskilt stöd för en elev som inkommer till rektorn, ska rektorn starta en utredning. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit till rektorn under perioden **10 januari 2022 – 31 oktober 2022** och vilket datum en utredning har startats för respektive elev (3 kap. 7 § skollagen).
6. Se till att för varje sådan utredning om särskilt stöd som avslutas före **den 31 oktober 2022**, ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats avseende perioden **10 januari 2022 – 14 november 2022** (3 kap. 9 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garanterad undervisningstid, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt trygghet.

Om ärendet

Skolinspektionen har inom ramen för en tematisk tillsyn av utbildningen på waldorfskolor inlett en tillsyn av Rudolf Steinerskolan i Norrköpings kommun. Tillsynen omfattar skolformerna förskoleklass och grundskola.

I den tematiska tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Rudolf Steinerskolan följer gällande bestämmelser om undervisning utifrån läroplanen, garanterad undervisningstid, tidiga stödinsatser, vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, trygghet och kränkande behandling. Skolinspektionen har vidare kontrollerat om verksamheten vid Rudolf Steinerskolan följer gällande bestämmelser inom området särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhållsan och rektorn samt rast- och lektionsobservationer den 29 mars och den 5 och 6 april 2022. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat systematiskt kvalitetsarbete, ordningsregler, plan mot kränkande behandling, timplan, elevscheman, pedagogiska utredningar, åtgärdsprogram, sammanställningar efter genomförda kartläggningsmaterial i förskoleklassen, bedömningsstöd i årskurs 1 och nationella prov i årskurs 3. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet och inkommit med kompletterande uppgifter.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen). Huvudmannen ska vidare se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet (2 kap. 34 § skollagen). Dessa bestämmelser ligger till grund för samtliga bedömningar och åtgärder.

Föreläggande

Undervisning utifrån läroplanen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med eleverna i årskurs 3 framgår att eleverna aldrig har använt digitala verktyg i undervisningen såsom datorer eller surfplattor. Detta bekräftas av intervjuer med lärare och rektorn av vilka det framgår att digitala verktyg inte används i årskurserna 1-3.

Vad gäller mellanstadiet framgår av intervju med eleverna i årskurs 6 att de använt datorer till att översätta och skriva texter i engelska och svenska, men att de inte använt digitala verktyg i ämnena bild, teknik eller matematik. Av intervju med lärare framgår att användandet delvis varierar beroende på lärare. Någon lärare har endast använt digitala verktyg i ett moment i slöjd. En annan lärare uppger att digitala verktyg används till att söka information och att skriva texter i svenska, engelska och SO, men att det inte används i övriga ämnen. Läraren uppger exempelvis att digitala verktyg inte används i ämnet matematik för att skapa tabeller eller diagram. Av intervju med rektorn framgår att användande av digitala verktyg förekommer i viss utsträckning i mellanstadiet, men inte i tillräcklig omfattning. Rektorn uppger att digitala verktyg inte används i undervisningen för att tillgodose läroplanens centrala innehåll i varken lågstadiet eller mellanstadiet.

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan arbetar med att ta fram en plan avseende digitalt användande i undervisningen inför kommande läsår.

Rättslig reglering

Utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden (1 kap. 4 § skollagen). Utbildningen inom skolväsendet ska vara likvärdig inom varje skolform oavsett var i landet den anordnas (1 kap. 9 § skollagen). För varje skolform ska gälla en läroplan som utgår från bestämmelserna i skollagen (1 kap. 11 § skollagen). I skollagen anges vilka ämnen undervisningen i grundskolan ska omfatta (10 kap. 4 § skollagen). För varje ämne finns en kursplan (10 kap. 8 § skollagen). Kursplanerna innehåller respektive ämnes syfte, centrala innehåll och kunskapskrav (Lgr 11, 5 Kursplaner).

Av läroplanen framgår att skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information. (Lgr11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag). Vidare framgår av läroplanen att läraren ska organisera arbetet så att eleven får använda digitala verktyg på ett sätt som främjar kunskapsutveckling (Lgr11, 2.2 Kunskaper).

Av kursplanerna i flera ämnen framgår hur elever ska få kunskap om och använda digitala verktyg i årskurserna 1-3 (Lgr 11, 5.1 Bild, 5.5 Matematik, 5.9 Biologi, 5.10

Fysik, 5.11 Kemi, 5.12 Geografi, 5.13 Historia, 5.14 Religionskunskap, 5.15 Samhällskunskap, 5.18 Svenska, 5.19 Svenska som andraspråk och 5.21 Teknik) och i årskurserna 4-6 (Lgr11, 5.1 Bild, 5.4 Idrott och hälsa, 5.5 Matematik, 5.8 Musik, 5.9 Biologi, 5.10 Fysik, 5.11 Kemi, 5.15 Samhällskunskap, 5.17 Slöjd, 5.18 Svenska, 5.19 Svenska som andraspråk och 5.21 Teknik).

Av kursplanerna i ämnena bild och samhällskunskap framgår exempelvis följande.

I ämnet bild ska eleverna genom undervisningen ges förutsättningar att utveckla sin förmåga att skapa bilder med digitala och hantverksmässiga tekniker och verktyg samt med olika material. Av det centrala innehållet framgår bland annat för årskurserna 1-3 att undervisningen ska behandla fotografering och överföring av bilder med hjälp av datorprogram. För årskurserna 4-6 att undervisningen ska behandla fotografering och filmande samt redigering i datorprogram (Lgr11, 5.1 Bild).

I ämnet samhällskunskap framgår att undervisningen ska ge eleverna möjlighet att förstå digitaliseringens betydelse för samhällsutvecklingen och för den personliga integriteten. Av det centrala innehållet framgår bland annat för årskurserna 1-3 att undervisningen ska behandla hur man kan värdera och bearbeta källor och information, såväl med som utan digitala verktyg. För årskurserna 4-6 framgår att undervisningen ska behandla hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter samt digitaliseringens betydelse för individen, till exempel ökade möjligheter till kommunikation och elektronisk handel (Lgr11, 5.15 Samhällskunskap).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller läroplanens krav när det gäller att ge eleverna i låg- och mellanstadiet möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. Av läroplanen framgår att digitala verktyg ska användas i utbildningen i grundskolans alla stadier. Av det centrala innehållet som gäller för årskurs 1-3 respektive 4-6 framgår att inslag av digitala verktyg ska ingå i elva ämnen. Tillsynen visar att digitala verktyg inte används i undervisningen i årskurserna 1-3. I årskurserna 4-6 används digitala verktyg till viss del men inte i tillräcklig omfattning då digitala verktyg inte används eller behandlas utifrån alla aktuella ämnens syfte och centrala innehåll. Att digitala verktyg inte används alls i lågstadiet och inte i tillräcklig omfattning i mellanstadiet, får till följd att undervisningen inte behandlar kunskap om och användning av digitala verktyg utifrån läroplanen och de aktuella ämnens kursplaner.

Tidiga stödinsatser

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av Skolinspektionens genomgång av sammanställningarna efter nationella kartläggningsmaterialet i förskoleklassen, nationella bedömningsstödet i årskurs 1 och de nationella proven i årskurs 3 framgår att en omfattande andel av eleverna visar indikationer på att inte nå kommande kunskapskrav i årskurs 1 och 3. Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och en lärargrupp framgår att behov av särskilt stöd inte

alltid anmäls och utreds utifrån resultaten av kartläggningsmaterial, bedömningsstöd och nationella prov, trots att elever visar en indikation på att de inte kommer att nå kunskapskraven. Anledningen till att eleverna inte anmäls och utreds för särskilt stöd är, enligt elevhälsan och rektorn, att de efter en samlad bedömning kommit fram till att det är undervisningen som leder till att en hög andel elever visar indikationer på att inte utvecklas i riktning mot kunskapskraven. Vidare framgår av intervju med rektorn att det finns elever som inte har nått kravnivån för garantin om tidiga stödinsatser och som inte har utretts för särskilt stöd, trots att extra anpassningar har prövats utan att vara tillräckliga. Detta bekräftas även av dokumentation från huvudmannen som inkommit till Skolinspektionen den 25 april 2022 av vilken det framgår att det först vid läsårets slut görs en bedömning av om särskilt stöd ska sättas in utifrån kartläggningsmaterial och bedömningsstöd. Anledningen till att bedömningen får vänta till läsårets slut, är enligt dokumentationen, att eleverna ska få en chans att visa sina kunskaper under hela läsåret.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska det göras en särskild bedömning av en elevs kunskapsutveckling i förskoleklassen och lågstadiet, om det utifrån användning av ett nationellt kartläggningsmaterial, ett nationellt bedömningsstöd eller ett nationellt prov finns en indikation på att eleven inte kommer att nå de kunskapskrav i svenska, svenska som andraspråk och matematik som ska uppnås för årskurs 1 eller 3 (3 kap. 4 § skollagen).

Om det efter en sådan bedömning kan befaras att eleven inte kommer att uppnå de kunskapskrav som anges där ska det skyndsamt planeras för extra anpassningar eller göras en anmälan till rektorn om utredning om behov av särskilt stöd (3 kap. 4 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med garantin för tidiga stödinsatser. Av utredningen framgår att skolan genomför det nationella kartläggningsmaterialet, nationella bedömningsstödet och nationella proven. Vidare framgår inget annat än att skolan genomför särskilda bedömningar utifrån resultaten. Skolan brister dock i att, efter en sådan bedömning, anmäla och utreda behov av särskilt stöd, av elever som befaras inte nå kunskapskraven. Därmed finns en risk för att tidiga stödinsatser inte sätts in för de elever som kan vara i behov av särskilt stöd.

Kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärarna uppger under intervju att de inte alltid anmäler kränkande behandling till rektorn. Som exempel på när anmälan inte görs, nämns när lärarna reder ut kränkningar i stunden eller när kränkningarna består i kränkande språkbruk. Även eleverna uppger under intervjuer att det förekommer att lärare visserligen säger till om de hör kränkande kommentarer, men att lärarna sedan inte gör något mer med

kränkningarna. Att personalen inte alltid anmäler kränkningar till rektorn bekräftas även av intervjuer med rektorn och elevhälsan.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

Av skollagen följer att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden (6 kap. 10 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolan inte uppfyller skollagens krav på anmälnings-skyldighet vid uppgifter om kränkande behandling. Utredningen visar att personalen inte alltid anmäler till rektorn om de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Detta medför att alla kränkningar inte kommer till huvudmannens kännedom och att huvudmannen därmed inte kan ta sitt ansvar för att skyndsamt utreda och vidta de åtgärder som krävs för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med elever framgår att det finns elever med betyget F i flera ämnen som inte har utretts för behov av särskilt stöd. Detta bekräftas av betygskatalogen från höstterminen 2021 som Skolinspektionen tagit del av. Av betygskatalogen framgår att eleverna i fråga har F alternativt streck i flera ämnen. Även rektorn och elevhälsan uppger under intervjuer att det finns elever som fått icke godkända betyg och som inte utretts för särskilt stöd efter det att extra anpassningar har prövats. Elevhälsan uppger att utredningar har påbörjats men att arbetet inte har hunnits med.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl

att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt (3 kap. 7 § skollagen).

Av skollagen framgår vidare att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodose framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn om rektorn inte överlåtit sin beslutanderätt till någon annan (3 kap. 9 § skollagen).

Av skollagen framgår att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås (3 kap. 10 § skollagen). Vidare framgår av läroplanen att rektorn har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får det särskilda stöd och den hjälp de behöver (Lgr11, 2.8 Rektorns ansvar).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete när det gäller att anmäla och skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Tillsynen visar att det finns elever som inte har utretts för behov av särskilt stöd. Detta trots att ett sådant behov, utifrån F eller streck i flera ämnen, befaras föreligga och extra anpassningar har prövats utan att vara tillräckligt. Om en elevs behov inte utreds alls eller inte utreds skyndsamt, riskerar eleven att helt eller i vart fall under en viss tid bli utan det särskilda stödet som eleven har rätt till. Utan en utredning är det också svårt för lärare och rektorn att veta att eventuella insatser som sätts in motsvarar elevens behov.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Huvudmannen Rudolf Steinerskolans verksamhet vid Rudolf Steinerskolan i Norrköping uppfyller inte författningarnas krav vad gäller undervisning utifrån läroplanen, tidiga stödinsatser, kränkande behandling och särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga huvudmannen att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Garanterad undervisningstid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med lärare och rektorn samt genomfört lektionsobservationer. Skolinspektionen har även tagit del av timplan och elevscheman.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Vidare framgår att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan) (10 kap. 5 § skollagen). Av skolförordningen (2011:185) framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1 till skolförordningen (9 kap. 3 § skolförordningen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt genomfört rast- och lektionsobservationer.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet (1 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen Rudolf Steinerskolan brutit mot bestämmelserna när det gäller att utbildningen ska bedrivas utifrån vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Ärendet avslutas i denna del.

Trygghet

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har genomfört intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt genomfört rast- och lektionsobservationer. Skolinspektionen har

även tagit del av ordningsregler, plan mot kränkande behandling samt delar av enhetens dokumenterade kvalitetsarbete.

Rättslig reglering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet (5 kap. 3 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Hanna Kindén.

Utredaren Alexander Aleryd har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredarna Helena Lanver samt undervisningsrådet Joakim Öberg medverkat.